

Zorgprogramma (hart-)longtransplantatie

Het afgelopen jaar 2020 was een enorme uitdaging voor ons longtransplantatieprogramma. Na een zeer goede start met 16 procedures t.e.m. 11 maart, noopte de Corona uitbraak ons om het electieve programma te sluiten vanaf half maart t.e.m. begin mei 2020. In die periode gebeurde geen enkele longtransplantatie. Daarna werd er toch wat ingehaald om uiteindelijk nog te eindigen op 65 procedures, wat maar 4 (of 6%) minder is dan in 2019. Dit is beduidend beter dan andere transplantatieprogramma's die soms met 20% of meer afnamen. Een duidelijke verklaring is er niet, behalve het feit dat er meer longen werden gepreleveerd van het gedaald totaal aantal donoren in 2020. De belangrijkste indicaties voor longtransplantatie zijn vergelijkbaar met de vorige jaren, COPD (62%), longfibrose (22%), mucoviscidose en non-CF bronchiëctasieën (13%) en pulmonale hypertensie (3%). De mediane wachttijd is verder opgelopen tot 358 dagen en de mediane donorleeftijd is in 2020 gezakt naar 50 jaar. De toename van de wachttijd kunnen we waarschijnlijk deels verklaren door de coronamaatregelen en de tijdelijke gedwongen sluiting van het electief programma.

(HART-)LONGTRANSPLANTATIE

Transplantatieactiviteiten

Ten opzichte van 2019 is het aantal ingrepen met 6% gedaald, dit omwille van de coronamaatregelen die noopten tot sluiting van het electieve programma tussen half maart en begin mei. Desalniettemin zijn er toch 65 procedures uitgevoerd, waarvan 64 dubbel-longtransplantaties (1 gecombineerd met lever en niertransplantatie) en 1 enkelzijdige longtransplantatie. Er werden geen retransplantaties uitgevoerd voor chronische afstoting.

TABEL 3.1 | Aantal (hart-)longtransplantaties UZ Leuven (1997-2020)

	'97	'98	'99	'00	'01	'02	'03	'04	'05	'06	'07	'08	'09	'10	'11	'12	'13	'14	'15	'16	'17	'18	'19	'20
Hart-long	3	3	-	3	2	2	1	3	1	4	2	1	1	-	3	2	-	-	1	1	-	1	-	-
Unilateraal	6	2	8	4	10	10	15	14	9	19	7	8	4	7	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Bilateraal	4	8	4	13	20	21	27	22	29	34	44	40	42	51	58	79	59	58	64	70	71	66	69	64
Totaal	13	13	12	20	32	33	43	39	39	57	53	49	47	58	62	81	59	58	65	71	71	68	69	65

De gemiddelde wachttijd is verder opgelopen naar 358 dagen (variatie 2 – 1 778 dagen) ten opzichte van 340 dagen in 2019. De wachtlijstmortaliteit bleef beperkt tot 1 patiënt.

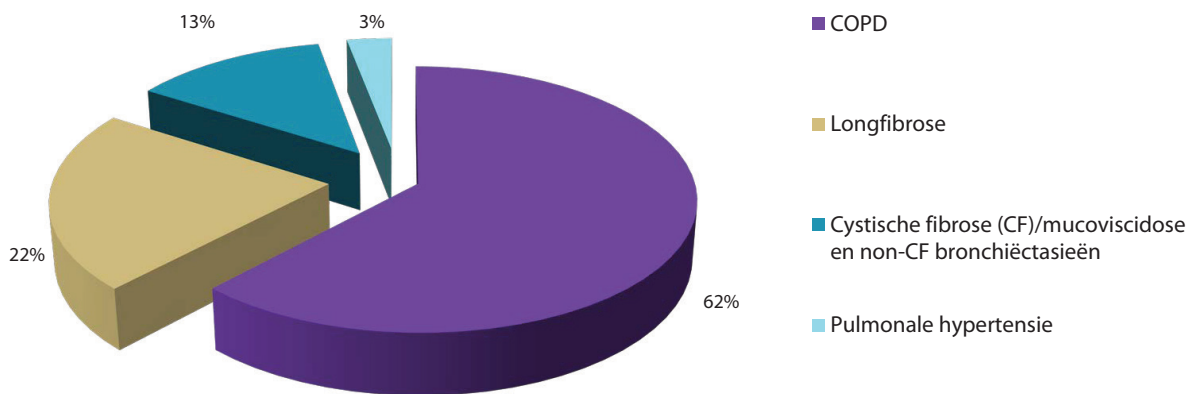
FIGUUR 3.16 | Gemiddelde wachttijd sinds 1992



De mediane wachttijd voor COPD patiënten is significant langer dan voor alle andere indicaties samen (464 d versus 133 d, $p=0,0011$).

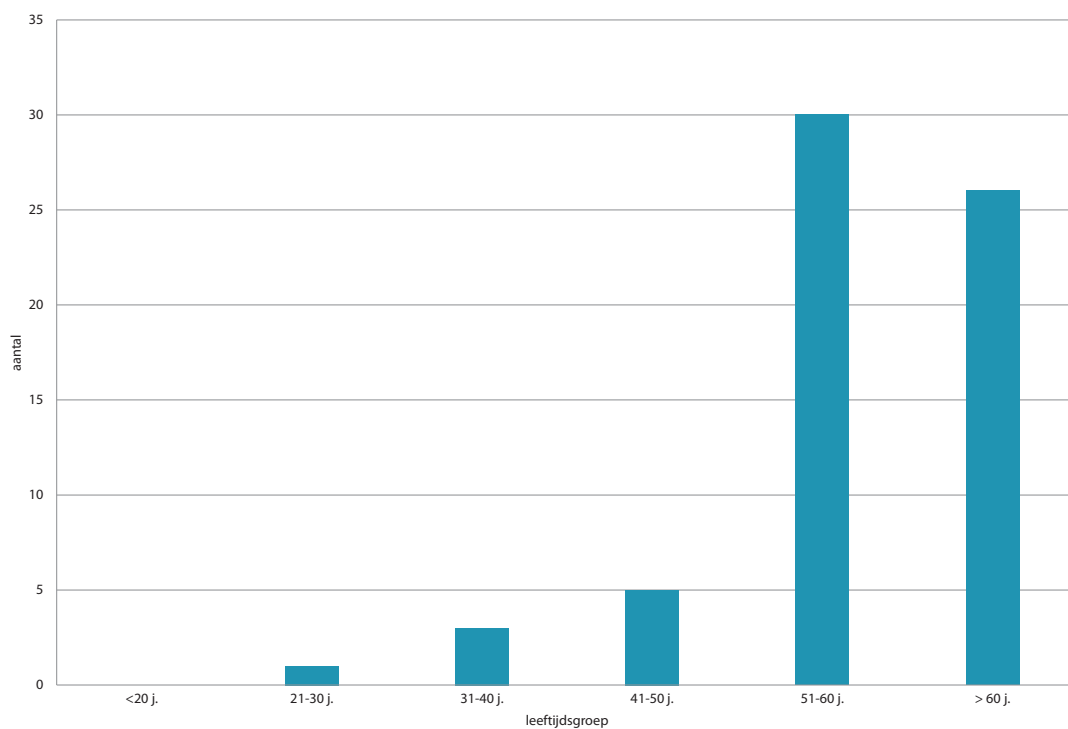
De indicaties voor longtransplantatie in 2019 zijn weergegeven in figuur 3.17. COPD/emfyseem blijft de belangrijkste indicatie, waarbij het aantal procentueel zelfs stijgt (62% in 2020, versus 46,4% in 2019), dit ten nadele van alle andere indicaties.

FIGUUR 3.17 | Indicaties voor longtransplantatie in 2020 (percentage)



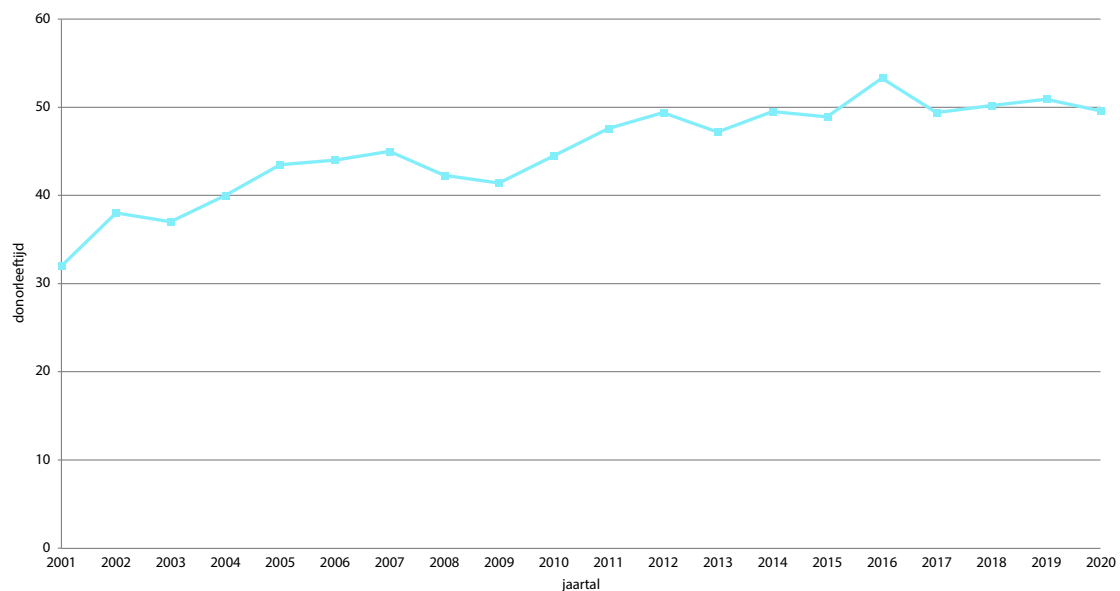
Figuur 3.18 geeft de leeftijdsverdeling weer van de receptoren. Die blijft min of meer vergelijkbaar met de voorgaande jaren waarbij 56 van de 65 patiënten >50 jaar is. We zien wel een stijging van het aantal patiënten tussen 50 en 60 jaar (van 22 naar 30). Een weerspiegeling van emfyseem als frequentste indicatie.

FIGUUR 3.18 | Leeftijdsverdeling van de receptoren in 2020 (n=65)



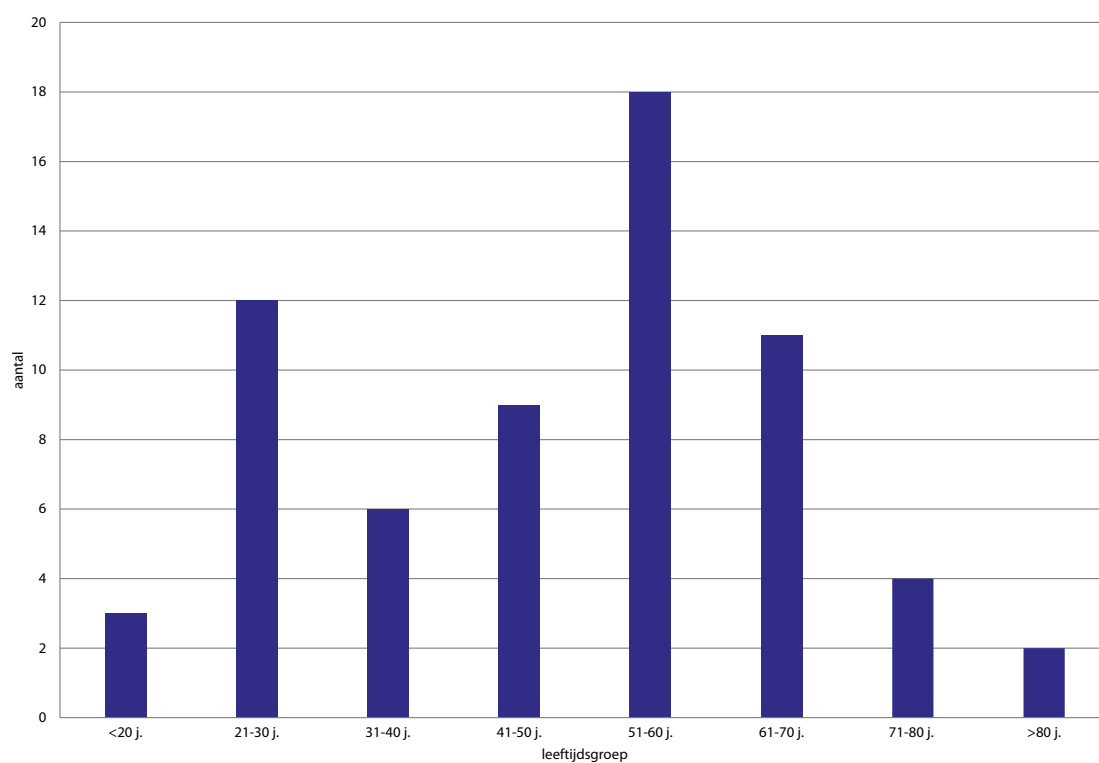
Figuur 3.19 geeft de gemiddelde leeftijd van de donoren weer sinds 2001. We zien een lichte daling tegenover vorig jaar: gemiddeld 50,9 j. (min 12, max 83 j.) in 2019 en 49,6 j. (min. 16, max. 84 j.) in 2020.

FIGUUR 3.19 | Gemiddelde donorleeftijd per jaar



In figuur 3.20 is de leeftijdsverdeling van de donoren weergegeven. We bemerken dat het aantal oudere donoren (>50 j.) ongeveer stabiel blijft (35/65 of 54% versus 40/69 of 58% in 2019).

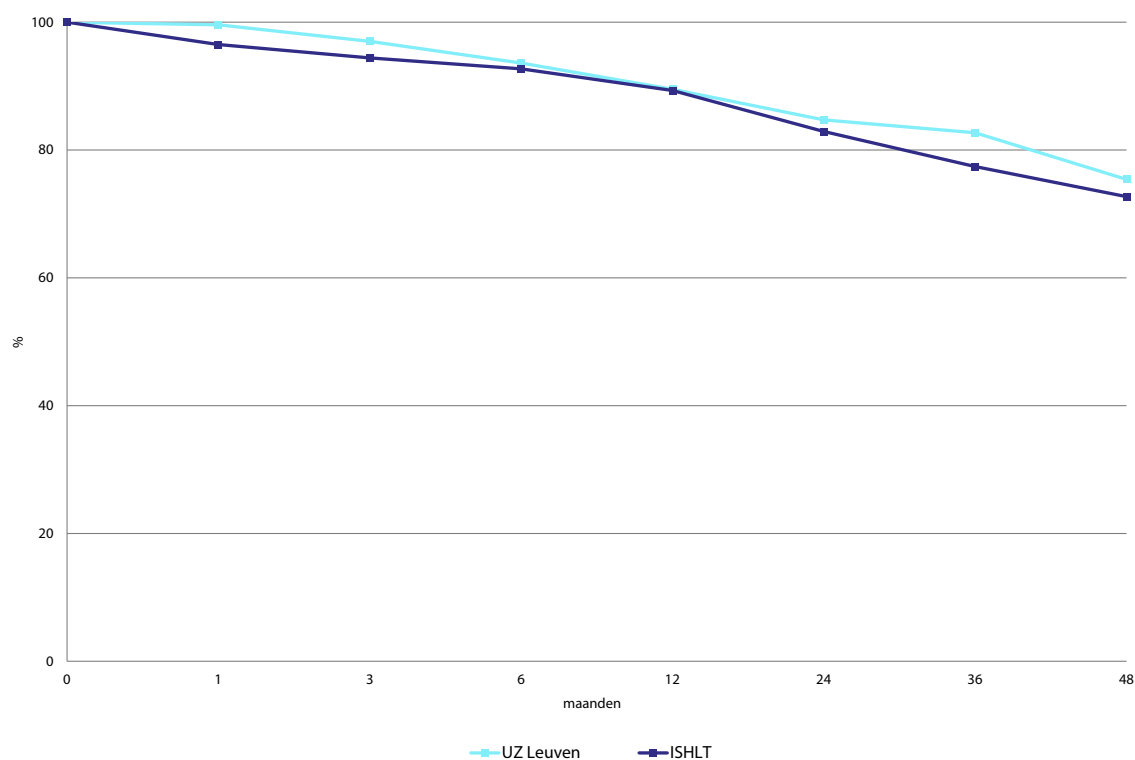
FIGUUR 3.20 | Leeftijdsverdeling van de donoren



Transplantatieresultaten

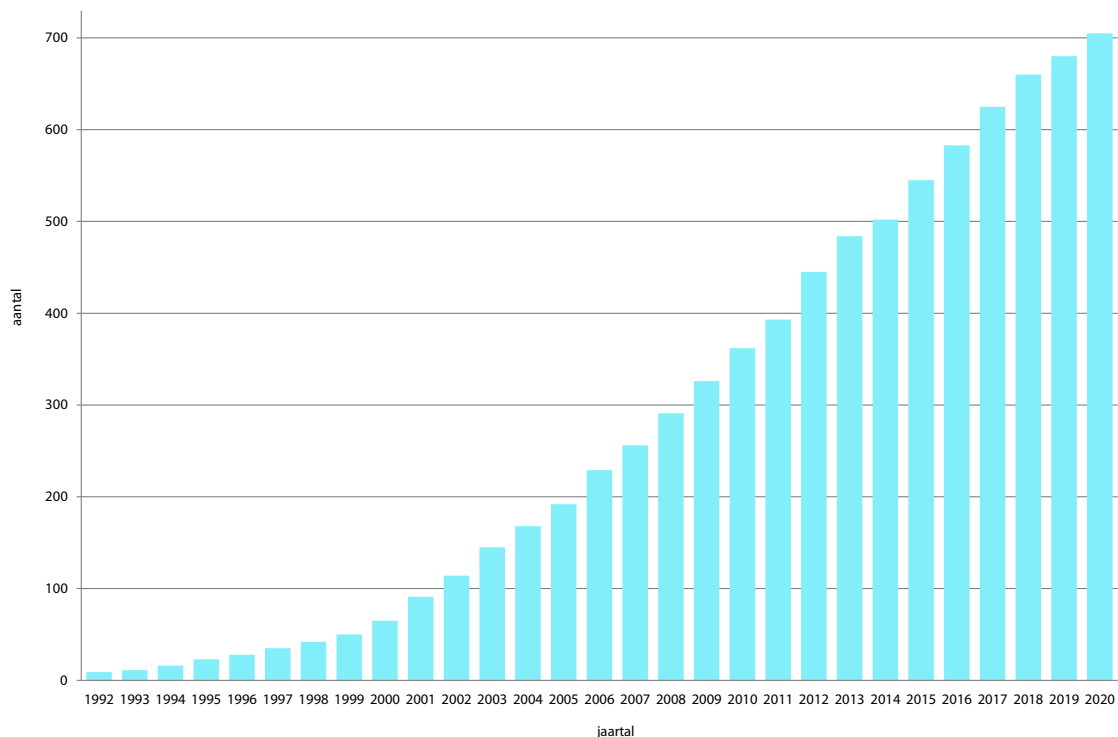
De actuariële overleving van 269 patiënten, getransplanteerd tussen januari 2017 en december 2020 wordt weergegeven in figuur 3.21 en vergeleken met de resultaten gerapporteerd in het register van de 'International Society for Heart and Lung Transplantation' (ISHLT).

FIGUUR 3.21 | Actuariële overleving van patiënten getransplanteerd tussen januari 2017 en december 2020 in UZ Leuven versus ISHLT



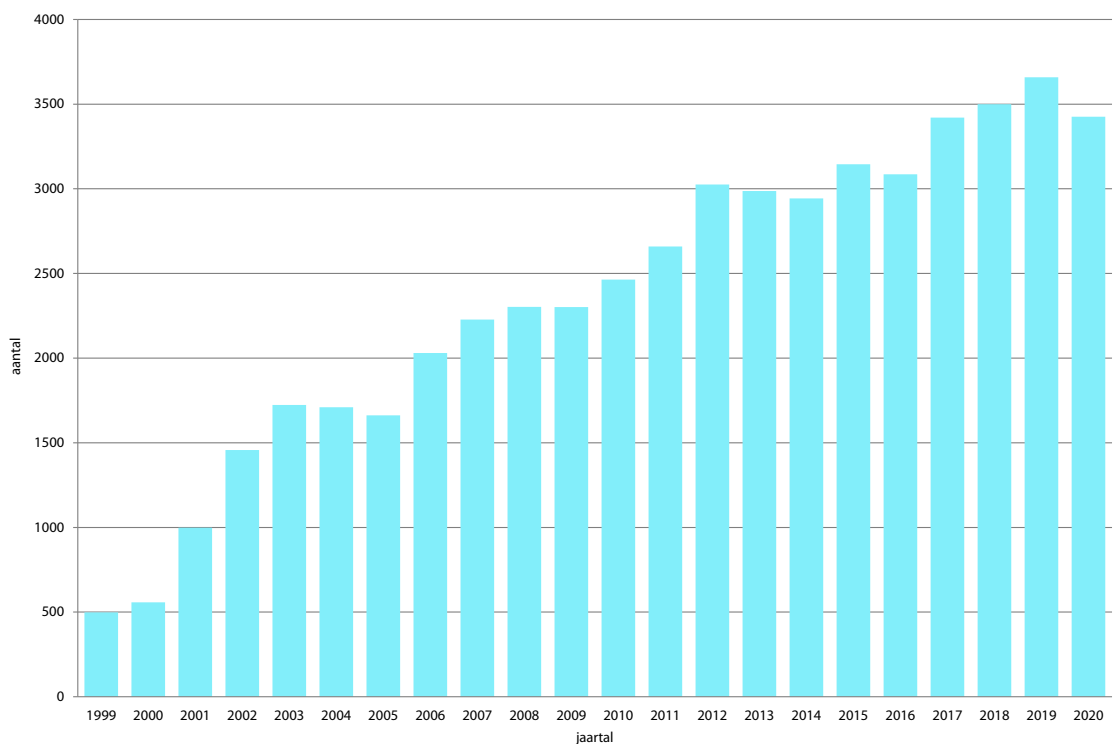
Figuur 3.22 geeft een overzicht van het aantal longtransplantatiepatiënten in actieve follow-up en het toenemend aantal consultaties per jaar (fig. 3.23).

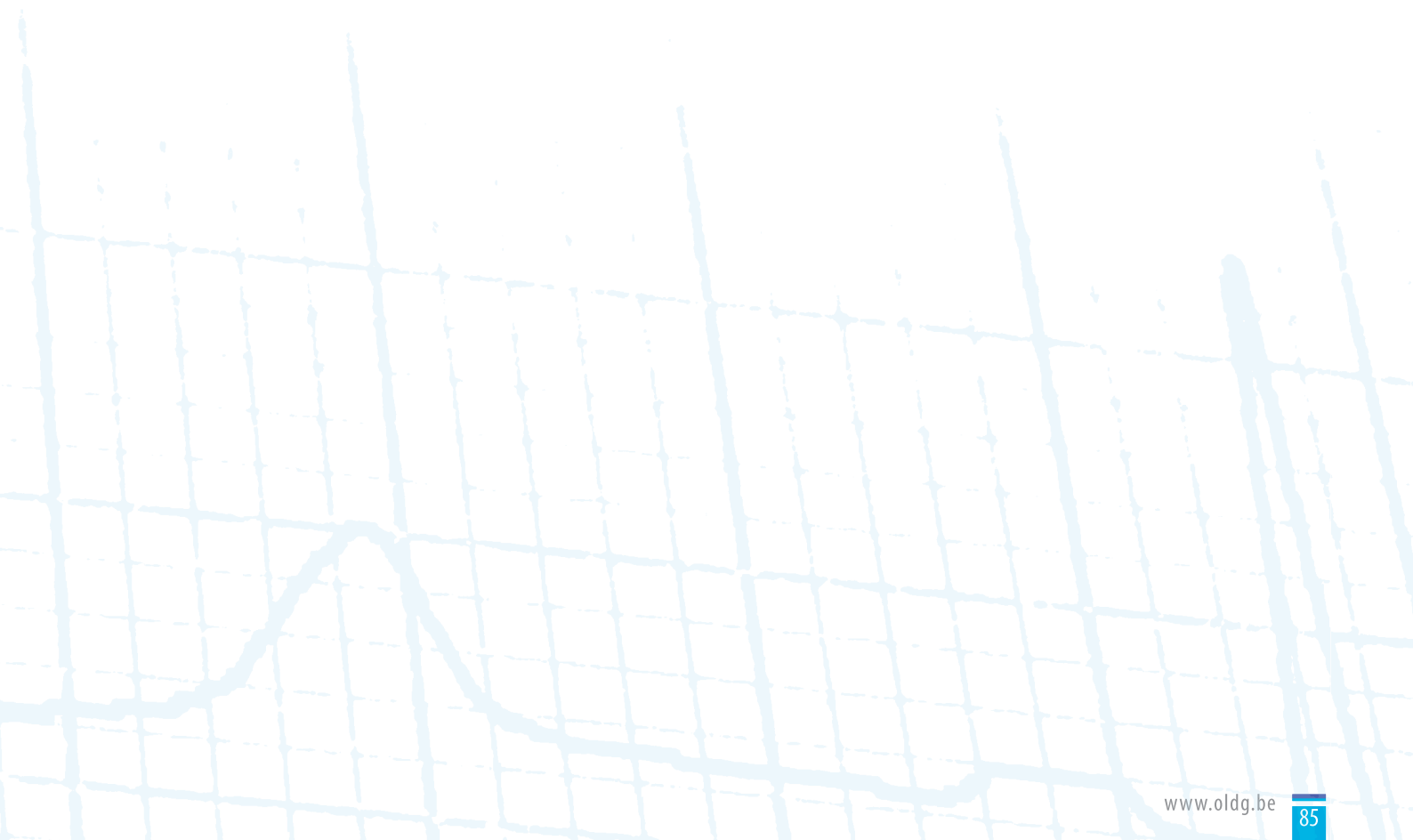
FIGUUR 3.22 | Cumulatief aantal patiënten in follow-up na (hart-)longtransplantatie



FIGUUR 3.23 | Aantal ambulante consultaties bij longtransplantatiepatiënten sinds 1999

Ten gevolge van de COVID-19 restricties, is het aantal consultaties licht gedaald. We houden hier geen rekening met de telefonische consultaties die werden uitgevoerd.





neus-, keel- en oorziekten, gelaats- en halschirurgie

prof. dr. Pierre Delaere

prof. dr. Vincent Vander Poorten, dr. Jeroen Meulemans

pneumologie

prof. dr. Geert Verleden, prof. dr. Christophe Dooms, prof. dr. Robin Vos

plastische, reconstructieve en esthetische chirurgie

prof. dr. Jan Vranckx, dr. Katarina Segers, dr. Thomas Nevens

thoraxheelkunde

prof. dr. Paul De Leyn, prof. dr. Dirk Van Raemdonck, prof. dr. Willy Coosemans,

prof. dr. Philippe Nafteux, prof. dr. Herbert Decaluwé, dr. Hans Van Veer,

prof. dr. Lieven Depypere, prof. dr. Laurens Ceulemans

anesthesiologie

dr. Luc Veeckman, dr. Julie Lauweryns

intensieve geneeskunde

prof. dr. Geert Meyfroidt, prof. dr. Yves Debaveye, dr. Jan Muller

teams OKa – ITE – hospitalisatie

Anja Celen, Tom Van Loon

Kristien Van Avermaet, Leen Backaert

verpleegkundig specialist longtransplantatie

Veronique Schaevers

transplantatiecoördinatie

Dirk Claes